

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

22. Arundo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

coronati) capire instaurata spinaram naturalis ambitio, ut regnum, sed nimio coronati dolore, ac detrimento perennarent.

Idem fabulæ meminit Aegyptiorum, quod cum Aethiopes in Trojam perficerentur sub imperio Tithoni, ubi mortuum esse Memnoem audiverunt in loco, quo spinæ fructum rotundum producunt ex ramulis quibusdam circularibus, &c. ronis persimilibus, coronas abjecerunt in spinas, quasi tunc natas in spinis credidissent. En, en modò non fabulosè, sed verè spinæ in Nazareum conjectæ, quales producunt coronas. Immodò, en modò non fidè, aut historionicè, sed historicè, ut spinæ non in coronas, sed coronæ ut erumpunt in spinas!

O spectaculum (sicut & nunc exclamare) semper ante oculos habèdù! Nunc nunc Dominus Jesus ambitionis nostræ luit pœnas: quia adhuc quotidie caeleste illud caput spinis perforatur, & cruentatur ab iis, qui honores, ac dignitates ambiunt: neque enim majora, neq; acriora, & quæ caput ipsum petant, vulnera in Ecclesiâ, quæ corpus est Christi, sunt, quam cum honores persertim ecclesiastici ambiuntur. Ite, ite nunc vos, ecclesiasticas dignitates ambire: gradibus, ac honoribus inhiate; & scitote, quod quoties ambitiosè facitis, ditissimis spinis Christi caput acerbissimè perforatis.

Ambitiosè cruentant spinis corpus Christi caput.

ARVNDINO:

PUNCTVM XXII.

Posuerunt arundinem in dexterâ ejus. Matth. 17.

Et percutiebant caput ejus arundine Marc. 15.

Arundo Christo ad probrium, & cruciatum data.

Iterum ergo opprobrium, ac iterum dolor. Arundinem ei in dexterâ ponunt, ut illudant: arundine eum percutiunt, ut spinæ divinisimo capiti acrius infingantur.

A Ita Hieronymus: Quia Rex Indæorum fuerat appellatus, & hoc ei Scriba, & Pharisei crimen objecerant, quod sibi in populo Israel usurparet imperium! illudentes hoc faciunt, ut pro sceptro regali dent ei calamum, & adorent quasi Regem. Et Chrysostomus: Quod fiebat in Christum, ultimus terminus contumelia erat, nec una particula tantum, sed unum ipsum corpus ejus patiebatur injurias, caput per coronam, arundinem, & colaphos; facies, quia inspucebatur; genæ, quia alapis cadebatur; corpus totum per flagella, & quia denudatum est, & per circumdationem chlamydis, & per sciam adorationem, manus per arundinem, quam dederunt ei pro sceptro, ac si timerent, ne quid præsumptionis gravissima præmitterent.

Hier. in Cat.

Chrys. ibid. Christi totum corpus patiebatur injurias.

B Ah! ah! Pater, siccine imperium Filio tuo Regi das? Arundinem ei pro regali sceptro dare permittis? Annon thronus ejus sicut

Psal. 88.

Sol, & sicut Luna perfecta in æternum, & testis in celo fidelis? Tu verò repulisti, & despexisti, & distulisti Christum tuum. Ad Hebraicum: Iratus es cum Christo tuo; vel juxta

Campens. Paraph.

C Campens. Simulatem exeres cum Christo tuo; aut juxta ejusdem paraphrasim: Abominatus esse videtur Christum tuum. Evertisti testamentum servi tui, profanasti in terra Sanctuarium ejus, Hebraice, nizro, coronam, diadema ejus. Destruixisti eum ab emundatione, & sedem ejus in terra collidisti.

Genebr. Paraph.

D Campensis: Obscurasti splendorem illius, solium illius regium in terram usque detraxisti: minorasti dies temporis ejus, decurtasti ejus meliores: perfudisti, aut cooperuisti eum confusione.

O confusione! Rex Regum, & Dominus donantium pro regali nunc sceptro arundinem tenet! Gratulor, gratulor tibi, Isa. 9. Rex meus, & Deus meus: jugum enim sic oneris ejus, & virgam humeri ejus, & sceptrum exactoris ejus superstiti sicut in die Madian. Virga hæc tua omnes Egypti virgas devoravit. Bæchus hic tuus arundineus mandanas omnes, quibus innitebamur, confregit arundines: & regnum nunc tuum, regnum omnium saeculorum, & dominatio tua in omni generatione.

Exod. 7.

Psal. 144.

Sustine ergo modò, ô potentissime Regum, ut arundine illudaris, ut arundine impii caput tuum percutiant. Veniet, veniet tempus; cum & ipse conquassabis capita in terrâ

terrâ

*Psal. 109.
Psal. 67.
Habac. 3.*

terra multorum, cum aeterna maledictione illa incipabis ferax arundinis, & maledices sciptra eius, capiti bellatorum eius, venientibus ut turbo ad dispergendum me.

Nunc arundine caput tuum percutiunt Heu! heu dolor! Itane, ita pulsatis Divinitatis organum, ut tantum edat sonum doloris?

*Baron. annal.
Ecc. an. 34.
ex Plutarch.*

O mœstissimum Pan tam novæ inventorem fistulae! Haud sane tuâ in morte audita voces; Magnus Pan mortuus est; non ille scilicet tam vanè adoratus à Gentibus, sed ipse, qui verus es Pan, quod est Græcè: *Omnia in omnibus.*

Psal. 136.

Organa olim suspendit populus in salicibus Heu! quàm ad amaras salices tua mox organa suspendentur!

*Nicot. in
Nazor. 38.
Arundo Christi
si qualis fuerit*

Organa pulsantur graviter, & acutè: & gravibus arundinibus Christi caput pulsatum, gravem, acutumque ex cuspidibus acutis dolorem per sensit. Neque enim, ait Nicetas in Nazianzenum, ex nostratibus arundinibus colligere debeas, eas, quibus Christus affectus est, leves, atque infirmas plagas extitisse, verùm graves, & validas Judaicæ terræ arundines tibi animo proponas, quarum miravis es, & crassities. Unde juxta sui nominis etymon, Jobus, quod est *dolens*: *Noctes meum perforatur doloribus.* & Hebraicè: *Noctes perforavit dolor ossa mea super me.*

*Iob. 30.
Hebr. ex Pagn.*

*Arundo spinas
extrahere solet.*

Plin. l. 4. ca. 11.

O cradelem, diramque hominum feritatem! Ut Christo conciliant dolores ipsam rerum invertunt naturam. Arundo, ex Plinio, spinarum extractoriâ vim habet, recens tusa ad extrahendos valet spinarum aculeos: sed hi divinum Christi caput arundine tundunt, non spinas ut extrahant, sed ut insigant.

Exod. 50.

*Isa. 16.
Lyan. &
Abul. ibid.*

Siccine, siccine, perhidi unguetarii, in aureo mortariolo ad unctionem divini hujus tabernaculi calamus contunditis?

Hicne, rogo, calamus emendus Deo, ne quaereretur: *Non emisisti mihi argento calamus?*

*Arundineo calamo peccata
Iudeorum con-
scripta.*

Hic sanè calamus odoratus? Calamus hic scilicet ita saccharum habet, ex cannis sic dulcia mella fluunt?

O novorum semper inventores dolorum! Sed cavete, ô miseri: calamus enim ponitis in dexterâ ejus, quemadmodum

A ait Hieronymus, ut ille sacrilegium vestrum conscribat, & vos delect de libro viventium; qui tamen idè arundinem assumpsit in dextrâ, quemadmodum ait Anselmus, ut quod adversum nos erat chirographum, deleteret, utque novum amoris opus, quod in se operabatur, conscriberet.

At vos, miseri, haud sentitis, quod vestram in mortem ei dolorem porrigitis?

B *Quid, quid, rogo, existis in hoc prætorium videre? arundinem vento agitatam? Heu! quantum lingua ejus erit calamus scribae velociter scribentis, cum in vos aeternam illam maledictionem conscriberet!*

Interim luditis, & illuditis. Irrisus est enim Christus in arundine fragili, quasi haberet in regio titulo nuda nomina sine re. Unde & Sedulius: *Datam gestabat arundinem, mundano regno icipitrum verè pessimile, quod pro motatione scriptissimè fragile, vacuum, leve cernitur, & caducum.*

Et sanè caducatum, inaniùmque rerum omnium symbolum Christus non abnuir. *Inania etenim, vana, fragilia, fluxa sunt omnia. Omnes gentes quasi momentum statera reputatae sunt. Quis est vita vestra? Vapor est ad modicum parens. Vidi impium super exaltatum, & elevato, sicut cedrus Libani, & transivi, & ecce non erat: quasi scrutatus, & non est inventus locus ejus.*

Quid miratis, inquit egregiè Seneca, *Senec. ep. 111.* quid stupes hujus mundi divitias? *Pomona est. Ostenduntur res istæ, non possidentur, & dum placeant, transeunt. Vidisti ne, quàm intra paucas horas ille ordo pompaticus, quamvis lentus, dispositusque transierit?*

Scitè apud Suetonium Augustus jam *Suet. in Aug.* jam morturus, ad amicos: *Annona personam meâ in hac mundi fabula satis eodem egisse videor? Valete ergo, & plaudite. Quasi diceret: Tâ inania fuerunt hæc omnia, ut ea fuerint non tâ vera, quàm fabula.*

Inaniam ergo, caducarumque rerum symbolum illusus est Christus. Proh indignitatem! proh petulantium hominum audaciam! Vidit quondam Joannes Angelum habentem *mensuram arundineam auream, ut metiretur civitatem. Et quid factum?*

*Hieron. in c.
26. Matth.
Et chirographum
deletum.
Ansel. tract.
de Pass.*

*Matth. 21.
Psal. 44.*

*Arundo pul-
chrum regni
terreni sym-
bolum.
Sedul. lib. 1.
Op. Pascha 1.*

Psal. 36.

Suet. in Aug.

Apo. 21.

factum? Summa is cum reverentia accessit, & mensus est civitatem de arundine aurea. At vos modò (vos alloquor,ò impudentissimi) quid agitis? Sicine veram hanc civitatem Jerusalem, veram, inquam, pacis visionem arundine aurea metimini? Hoc scilicet vilissimo calamo Dei templum commensuratis? quin temerario ausu percussitis, profanatis.

Olim in Deorum cultum circa aras, tum lucos, tum arundineta plantabant:

*Ecce lacu medio sacrorum nigra favilla
Aravetus stabat, tremulis circumdata
cannis.*

Nunc haudquidem in honore, sed in derisum circa sacratissimam hanc aram, immò super eam arundines ponunt, non ut velut scintilla in arundineto discurrant, sed ut nigrae favillae æternaliter comburantur.

Ceterum velint, nolint, adhuc in arundine Christum honorant. Annon sic eum Sacerdotem magnum secundum ordinem Melchisedech confitentur, dum jam in Calvariae monte litaturo, pontificalibusque induto, velo pro amictu, alba pro bysso, pro cingulo funibus, chlamyde pro casula, spinea corona pro tiara, in dextera ejus ponunt arundinem pro scipione, eburneo, ac lituo pastorali? Ingrederet, ingrederet ergo, & Pontifex futurorum bonorum, per amplius, & perfectius tabernaculum, non manufactum, id est, non hujus creationis, neque per sanguinem hircorum, sicut vitulorum, sed per proprium sanguinem semel in sancta, æterna redemptione surventia.

Te etenim sic & Propheta prævidit, quasi Sponsum decoratum coronâ: Hebraicè juxta Pagninum: Tanquam Sponsus circumdedit mitram. Chaldaicè: Sicut Sacerdos magnus, qui ornatur vestimentis suis. Sic & B. Virgo ad D. Brigitam: Ego sum Mater sacerdotis summi: is in templo meo inquit se vestibus sacerdotibus, in quibus obtrahit Sacrificium pro mundo.

O Episcopum ergo, & Pastorem animarum nostrarum! O verum Pastorem, qui verè dixisti: Ego sum Pastor bonus! Sed ubi sitis eum illius est pedum pastorale? Ea calamus. Hoc sa-
Speranza Scriptura selecta.

ne lupos abigit rapaces, hoc sibi commissa à Patre oves defendit.

Verus est David Christus, verusque Pastor, qui contra Goliath pugnavit baculum tenebat in manu. Et quid aliud arundo erat, quam baculus, in quo contra infernalem Goliath latentem gladiu vibraret?

Non ergo Pontificem tantum, aut Pastorem, sed propugnatorem etiam in arundine Christum confessi sunt. Et hinc idcirco accepit in dextera, ut ea nos pariter armaret. Novimus jam donaces sagittis conficiendis aptissimas. Accepit ergo calamum, ut eum nobis efficeret donacem ejaculandam in corda inimicorum. Novimus & milites calamophoros apud Rhodiginium. Quidam, inquit Cælius, Chium invadere cogitantes, consilium inierunt, ut quibus res placeret, calamos proferrent, unde & dicti milites calamophori. Quid nunc sibi vult Chium, nisi aperta, vel apertura? & quid nisi Infernum designet, contra quem pugnavit Christi calamum perferamus?

O calamum tantorum mysteriorum symbolum! Extat ad hæc calamus, aut arundo vallatoria. Quidni hac arundine se Christus paratum ostendat, ut circa nos vallum efficiat? Quidni arundinem teneat, ut dormientem in secreto calami expellat? aut quasi hamo Leviathan extrahat? vel quasi venabulo ferax arundinis increpet? aut ceu piscator sui nos amoris hamo capiat, qui non Angelos delapsos, sed semen Abrahæ piscatur, ac apprehendit? aut veluti vitem electam suffulciat? aut denique, ne tu amplius instabilis arundo esses? Unde Ambrosius: Secundum Marcum caput ejus percuritur, ut solidata Divinitatis actu, nostra conditio nate non posset.

Sed jam idem Ambrosius sua eleganter mysteria deprobat, ad illa verba: Quid existis in desertum videre? Arundinem vento moventi sic fatus: Deserto mundus hic comparari videtur, adhuc incultus, adhuc sterilis, adhuc infæcundus, in quem negat nobis ita Dominus procedendum, ut mente carnis inflatos, vacuosque virtutis internæ viros, & fragili se gloria

M m m m gloria

Ovid. 6. Metam.

Psal. 109.

Hebr.

Septuag. Chald.

Lib. 3. Revel. cap. 29.

1. Pet. 2. Ioan. 10. Arundo Christi pastorale.

1. Reg. 17.

Arundine

Christum pa-
storem, & pro-
pugnatorem
sunt confessi.
Plin. lib. 16.
c. 36.

Arundine
Christi arma-
mur.

Cal. Rhod.
lib. 10. c. 12.

Et vallatur.

Arundo Chri-
piscatorius.

Tob. 40.
Psal. 67.
Hebr. 2.

Arundo Chri-
piscatorius.

Et statumen
vitis.

Gagn. ibid.
Thren. 1.
Ambros. lib.
10. in Luc. 23.

Ambros. lib. 5.
in Luc. 7.

gloriæ secularis sublimitate jaçtantes pro exemplari quodam, & imagine nobis putemus imitandos, quos procellis mundi hujus obnoxios vita mobilis inquietat, jure arundini comparandos, in quibus solidæ justitiæ nullus est fructus, qui forensibus criniti phalaris, nodis obftri, vacuo ois strepitu sonori, nulla sui utilitate, frequenti etiam offensione, intus inania, foris speciosa seftantur.

*Arundines
quam sint.*

Arundines sumus, nulla validioris naturæ radice fundati Et si levis aspiraverit prosperitatis aura, successus vago motu proximos verberamus, inopes ad suffragandum, faciles ad nocendum. Arundines suos amant: & nos labentia mundi, caducæque delectant. Tamen hanc arundinem si quis de terræ evellat plantariis, & superfluis exuat, expolians *verem hominem cum actibus suis*, & scribæ velociter scribentis manu temperet, incipit non arundo esse, sed calamus, qui præcepta cælestium Scripturarum penetrabilibus mentis imprimat, tabulis cordis inscribat: de quo calamo habes scriptum: *Lingua mea calamus scribæ velociter scribentis.*

*Col. 9.
Ex arundine
reddimur calami. Quomodo?*

Psal. 44.

Quod ad Christum alij referre volunt. Uno igitur loco & Verbum, & calamus legitur, & scribæ. Verbum, quia de generali Patris processit arcano: *Eructavit cor meum Verbum bonum*. Calamus, quia caro Christi paternæ seriem voluntates expressit, & linguæ mandata divinæ sacri effusione cruoris implevit. Scribæ, quia calamo suo individua quadam distinctione novi, & veteris Testamenti, vel Divinitatis, & carnis, paternæ nobis dispositionis mysteria revelavit.

*Christus quare
calamus dicitur?*

Cur & Scribæ?

Tum ad mores: Nunc calamum imitare tuæ carnis temperamento. Et calamum tuum, hoc est, carnem tuam tinge, non atramento, sed Spiritu Dei vivi, ut quod scribis æternum sit. Tali calamo Paulus illam epistolam scripsit, de qua dicit *Epistola mea vos estis, inscripta, non atramento, sed Spiritu Dei vivi*. Tinge carnem tuam in Christi sanguine, sicut scriptum est: *Vt intingatur pes tuus in sanguine*. Et tu ergo vestigium animi tui, & mentis incertum iadubitata confessione domi-

2. Cor. 3.

Psal. 67.

In Christi sanguine pedes tingere quid.

A nicæ Crucis tinge. Tinge carnem tuam in Christi sanguine, si vitia diluas, peccata detergas, mortem Christi in tua carne circumferas, sicut Apostolus docuit, dicens: *Mortificationem Iesu Christi in corpore 2. Cor. 4. nostro circumferentes.*

Concludit: Noli ad terrena insecari, ne arundinem tuam frangas. Et ideò de Christo, quia non erat ad terrena curvatus, prophetatum est: *Arundinē quasatam non confringet*; quoniam carnem, quam peccata quassaverant, resurrectionis virtute solidavit. Bona arundo caro Christi, quæ serpentis Diaboli caput, & mundanæ cupiditatis illecebras patibulo Crucis affixit.

Ad hujus jam puncti coronidem duorumque precedentium, purpuræ, ac spinarum quasi anacephaleosim, & epilogum libeat attexere, quæ peregrinæ B. Laurentius Justinianus habet ad mores. **C** Quanta, inquit, in memorato Salvatoris ludibrio mysteria lateant, diligenter adverte, quatenus spiritalia proficientiū delicias non ignores. Vestitur quippe purpura, coronatur spinis, deturparatur, genuflexionibus irridetur, & ut prophetizer, a persecutoribus seiscitur. Equidem his paucis omne iudificationis, per quod ab hominibus malis Dei contemnitur sapientia, voluit exprimere genus.

B. Laur. de triumph. Christi agone. c. 14.

D Sacerdotalem in veste purpurea, quæ pontificibus, & Regibus congruit, insinuat dignitatem. In ea toties illuditur Christus, qui secundum Ordinem Melchisedech verus est Pontifex, quoribus qui præsent in Ecclesia, honores ab hominibus quarunt, pretiosarum vestium apparatus nitent, dominatum sibi in Clero vendicant, & transitoriis prosperitatibus delectantur. Nempe, teste Domino, qui *mollibus vestiuntur, in domibus Regum sunt*, Ubi, oro, murato habitu illusus est Christus? Nonne in domo Herodis Regis, & Pilati Præsidis? Jam attende palatia Præsulium. Ponunt signa sua, signa, sericis apparatus ornantur, pretiosis vestimentis induuntur famulorū vallantur multitudinem, adulatoribus replentur, & quod sine mœrore dici non potest, domus, quæ egenorum

Christi sacerdotalem in veste purpurea quinam vident dignitatem.

Matth. 11.

Psal. 73.

Episcoporum
palatia domus
Imperatorum
videntur.

egenorum esse receptacula debent, Imperatorum palatia judicantur. Tacco de cibis, poculis, electuariis, saporibus, vasis argenteis, & deauratis, jocis, confabulationibus, & talibus, quæ in sæcularium Principum ædibus frequentantur. In locis, ubi hujusmodi sunt, habitatiõnem non invenit sapientia, neque qui illam agnoscat, reperitur: propterea quasi ignota, & aliena irridetur, & subaannatur. In palatiis itaque Præsulum malè viventium, & in Ecclesiâ temporalia lucta quærentium, ac superbiæ fastu tumensium, mysticè Christus in purpurâ illuditur.

Spineo diademate
Christum
divites coronant.

Sed à divitibus diademate spineo coronatur: sunt enim divitiæ, spinæ acutissimæ, quæ rationale caput hominis pungunt, & perforant, indeque sanguinem ebullire faciunt copiosè. Incredibilior divitiarum amor, & terrenarum immoderata cogitatio facultatem mentem spargunt, dissipant unitatem, pacis bonum perdunt: & amatores suos innumerabilibus delictis immergunt. Juxta criminum quantitatem spiritualiter sanguis emanat, in sanguine quippe peccatum exprimitur, dicente Propheta: *Libera me de sanguinibus, Deus.* Possidendæ igitur sunt divitiæ ordinato cum affectu. In

Psal. 50.

1. Tim. 6.
Divitiarum
contemptus
etiam presentem
habet mercedem.

ipsis nequaquam finis instituendus est, erogandæ sunt ut multiplicentur, atque proficiant in futurum, quemadmodam Apostolus exhortans inquit: *Divitibus hujus sæculi præcipe, non sublime sapere, neque sperare in incerto divitiarum, sed in Deo vivo, qui præstat nobis omnia abundè ad fruendum, bonè agere, divites fieri in operibus bonis, facile tribuere, communicare, thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum, ut apprehendant veram vitam.* Contemptus ergo opum futurâ non caret mercede, & præsentis comodo, mentis enim extolentiam dejicit, & dominandi extinguit affectum. Cohæreat frequenter simul bonorum temporalium affluentia, & principandi amor. Hoc innuit Mediator, qui illudi voluit, sicut in coronâ spinea, ita & in arundineo scepto.

Opulentia co-
hæret amor
dominandi.

Terrena digni-
tatis symbolum
arundo.

Meritò terrena dignitas arundini comparatur, quæ exterius viret, & tamen in-

A fructuosa, intusque inanis est, & vacua. Quis in aspectu primo potentem sæculi non appeteret fastum? Quicquid in ipso est, aridum, atque virefcere creditur. Accede autem propius, diligenter considera, quantis intus agitetur curis, quale etiam foris proferat germen, utique inutile, & citò periturum. *Vidi, inquit Propheta, impium superexaltatum, & elevatum sicut cedros Libani: transivi, & ecce non erat: quæsi cum, & non est inventus locus ejus.* Infœcundi prorsus sunt, qui dominantur, & vacui, tanquam arundines: infœcundi aliis, sibi ipsis vacui. Quantum in ipsis, & per ipsos æterna illuditur sapientia! Illam profectò irrident, qui illius honorem sibi arrogant, & voluat tyrannicè præesse hominibus. Ut dominetur terræ animantibus, non hominibus, institutus est homo. *Dominamini piscibus maris, & volucribus cali, universisque animantibus, quæ morantur super terram. Solus Deus Rex est potens, & Dominus dominantium, qui habet immortalitatem, & lucem habitat inaccessibleem.* Nunc itaque, Reges, intelligite, erudimini, qui judicatis terram, nolite extollere in altum cornu vestrum, nolite loqui adversus Deum iniquitatem. Quoties ex vestra potestate insolebitis, atque delinquitis, vestro arundineo baculo Christi caput percutitis. Pro eruditione igitur vestrâ in illusionem suâ arundinæ tenere in dextrâ voluit.

Psal. 36.

Homo brutorum
non hominum
imperator con-
ditus.

Gen. 1.

Arundinæ
cur in dextrâ
Christus ha-
bit.

ECCE HOMO.

PUNCTUM XXIII.

E Exiit ergo Iesus foras portans coronam spineam, & purpureum vestimentum: & dicit eis: Ecce homo. Joan. 19.

E Cum hominem, virum Ægyptium (angustiatum, ac tribulatum) virum dignum spectaculo. Spectaculum certè factus est mundo, & Angelis, & hominibus.

2. Reg. 23.
Hebr.

1. Cor. 4.

M m m 2

Ecce